

Urbánní etnologie: Lidová a populární kultura II.
PhDr. Petr Janeček, Ph.D.

Anotace/Cíle předmětu

Specializační kurz se zabývá teorií a metodologií etnologického výzkumu v soudobém urbánním prostředí, pro které je charakteristická synkreze folklorních, populárních a uměleckých textů. Kurz klade důraz na analýzu jak kolektivně sdílených a neformálně šířených textů prostupujících veřejný prostor, tak i mediálně šířených forem, především těch transmittovaných pomocí masových komunikačních médií a sociálních sítí. Vedle teoreticky a metodologicky primární folkloristiky kurz seznamuje i s přístupy současných kulturních a mediálních studií, lingvistické antropologie a kvalitativních sociologických směrů. Studenti po absolvování kurzu získají obecný přehled o problematice folkloristického výzkumu v současném městském prostředí a zdokonalí své dovednosti kritické analýzy mediálních textů a interpretace historických i formálních vztahů mezi lidovou, populární a uměleckou kulturou. Seminář ke kurzu *Urbánní folklor: Lidová a populární kultura* se zaměřuje na četbu a interpretaci základních textů k tématu v českém, slovenském a anglickém jazyce, doplněnou simultánním terénním sběrem soudobých kolektivních textů a jejich následnou interpretací. Četba přiblíží jak obecná teoretická východiska oboru, tak konkrétní případové studie základních problémových okruhů urbánního folkloru, zatímco terénní praxe bude směřována dle aktuálních badatelských zájmů participantů. Studenti po absolvování kurzu získají praktické dovednosti v oblasti etnologického terénního výzkumu, především v oboru folkloristiky, a zdokonalí své dovednosti sběru, klasifikace a interpretace kolektivně šířených textů.

Anotace ENG

The course is devoted to the theory and methodology of ethnological research in contemporary urban setting, which can be characterized by syncretic combination of folk, popular and artificial texts. The course pays attention to analysis of both collective based and informally transmitted texts found in public space and media-transmitted forms, especially those transmitted by mass communication media and social networks. Apart from theoretically and methodologically primary folkloristics, course also familiarizes students with approaches of contemporary cultural and media studies, linguistic anthropology and qualitative sociological trends. After completing the course, the students will familiarize themselves with general knowledge of folkloristic research in contemporary urban setting and strengthen their skills in critical analysis of media texts and interpretation of historical and formal relationships between folk, popular and artificial culture.

The seminary accompanying the course *Urban Folklore: Folk and Popular Culture* is devoted to reading and interpretation of the most important texts of the field in Czech, Slovak and English language, supplemented with simultaneous field collecting of contemporary collective texts and their interpretations. Readings will familiarize students with general theoretical assumptions and detailed case studies of basic issues of urban folklore, the field practical part will be managed according to actual academic interests of the participants. After completing the course, the students will get practical skills in ethnological fieldwork, especially folkloristic one, and strengthen their skills in collecting, classification and interpretation of collective transmitted texts.

Osnova

1. Xenofobie a urbánní folklor: Euroamerický svět (3. 3. 2014)
2. Xenofobie a urbánní folklor II.: Mimoevropské koncepty (24. 3. 2014)
3. Psaný a napsaný folklor (31. 3. 2014)
4. Kancelářský a elektronický folklor (14. 4. 2014)
5. Urbánní folklor a sociální anomie (28. 4. 2014)
6. Folklor mezi evropskou etnologií a kulturní antropologií (12. 5. 2014)

Základní literatura

Barker, Chris: *Slovník kulturních studií*. Praha 2006.

Beneš, Bohuslav – Hrníčko, Václav: *Nápisy v ulicích*. Brno 1993.

Janeček, Petr: *Černá sanitka a jiné děsivé příběhy. Současné pověsti a fámy v České republice*. Praha 2006.

Janeček, Petr (ed.): *Folklor atomového věku. Kolektivně sdílené prvky expresivní kultury v soudobé české společnosti*. Praha 2011.

Kapferer, Jean-N.: *Fáma – nejstarší médium světa*. Praha 1992.

Klusák, Miroslav – Kučera, Miloš: *Dětské hry – Games*. Praha 2010.

Krekovičová, Eva (ed.): *Folklór a komunikácia v procesoch globalizácie*. Bratislava 2005.

Petráňová, Lydia: Kam s nimi? Hesla a nápisy v ulicích z listopadu 1989. *ČL* 96/4, 2009, s. 421-444.

Sirovátka, Oldřich: *Folkloristické studie*. Brno 2002.

Panczová, Zuzana: Konšpiračné teórie a ich argumentačné stratégie ako príklad ideologických diskurzov. *Slovenský národopis* 59/1/2011, s. 8-28.

Atestace

Atestace proběhne na základě aktivní účasti studenta na semináři a evaluaci terénního sběru současného urbánního folkloru (viz minulý semestr), nebo vypracování podkladů pro heslo na české Wikipedii z oblasti urbánního folkloru nebo populární kultury (příklady hesel: anekdota, vtip, současná pověst, fáma, městský folklor, nápisy na zdech, latrinálie...)